

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

IX. De arte inueniendi medium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

reuocatur, utpotè in quo non contradictorium maioris concessa, ut in aliis quinque modis tertia figura, sed contrarium infertur, ut intuenti perspicuum erit. Quod autem has regulas rectius calleas, & tenacius conferues en antiquos versiculos, quibus continentur.

*Maiores fit minor, & fit contradictio maior
Dempto Celantes, in quo prauertitur ordo.
Seruat maiorem, variatque secunda minorem.
Tertia maiorem variat, seruatque minorem.*

CAPVT VIII.

Quatenus absque reductione ad modos perfectos imperfecti irrefragabiliter concludant.

58

Dupliciter conclusionis indirectæ, aut imperfectæ negator vrgeri potest, videlicet per reductionem ostensiuam vnius modi ad alium, qua fit, ut conclusionem negatam nequeat non concedere, aut per reductionem per impossibile alicuius etiam modi ad alium perfectiorem, qua fit, ut duas contradictorias expressæ & formaliter tales non possit non admittere. Ipse tertium modum, eumque faciliorem adificio, quo, quin reducat vñus modus ad alium, indirectus scilicet ad directum, & imperfectus ad magis perfectum, sed potius sola resolutione ac definitione syllogismi duæ contradictoriæ concessæ tales expressæ & formaliter appareant. Id ergo absque negotio præstari potest, si præmissæ concessæ in vñam propositionem complexam coalescant, ad quod sola conuersione vñius præmissæ, aut mutatione subalternatæ in subalternantem, aut è conuerso opus est, & negatio conclusionis in propositionem contradictoriæ conclusioni negatæ commutetur, ad quod sola æquipollentia opus est, qui enim negat conclusionem virtualiter eius contradictoriam affirmat, cum contradictoriæ veræ simul esse nequeant; quibus præstitis, duæ contradictoriæ expressæ tales apparebunt.

59

Pro cuius praxi, si quis hanc conclusionem in Baralipton negat, omne animal est sensibile, omnis homo est animal, ergo aliquid sensibile est homo, præmissæ in hanc propositionem complexam conflari debent, aliquid animal quod est sensibile est homo, quæ propositio complexa concessis præmissis euidenter est, quam ut negari possit, & etiam conclusioni negatæ expressæ contradicit: quod negari nequeat probatur, quia aliquid animal est homo, conuertit hanc, omnis homo est animal, conuertens autem, & conuersa æquipollent, deinde illud aliquid animal esse sensibile subalternatur huic, omne animal est sensibile; at supposita veritate subalternantis, subalterna vera non esse nequit; igitur concessis his præmissis, omne animal est sensibile, omnis homo est animal, hæc propositio complexa aliquid animal, quod est sensibile est homo, euidenter est, quam ut negari queat; quod autem ea propositio complexa conclusioni negatæ, seu, quod perinde est, contradictoriæ conclusionis expressæ contradicat, ita suadetur: quia propositio contradictoria conclusionis negatæ est hæc; nullum sensibile est homo, cui expressæ, & euidenter propositio illa complexa contradicit.

60

Eadem ratione in secunda figura in modo Cæsareo concessis his præmissis, nullus lapis est angelus, omnis thronus est angelus, negaret hanc conclusio-

nem, ergo nullus thronus est lapis, ita ad contradictoria vrgeri posset, & deberet, omnis thronus angelus non est animal; quæ propositio expressæ opponitur huic, aliquid thronus est lapis, quæ est contradictoria conclusionis, quam negatam supponimus. In hac tertia figura, conuersione opus non est, & sola subalternatio sufficit: quare clarius & euidenter adhuc concludit; clarius enim subalternata in subalternante, quam conuertens in conuersa continetur; si quis ergo in Disamis hanc conclusionem negaret, omnis homo est animal, aliquid homo est albus, ergo aliquid album est animal, ita præmissæ in vñam propositionem complexam contradictorio consequentis negati, expressæ contradicentem conflari possent, aliquid homo, qui est albus, est animal, quæ expressæ contradicit huic, nullum album est animal, ac per consequens contradictoriæ conclusionis, quæ negata est.

61

Hæc autem reductio in eo inferior est 'communi reductione per impossibile, quod in hac ex propositionibus expressæ concessis ad contradictoria aduersarius cogatur: in illa verò nostra assumatur propositio conuertens, aut certè subalternata, quæ tantum implicite in conuersa, & subalternante concessæ sunt. In eo verò hæc nostra reductio communem aliquantulum superat, quod in communi per discursum ad contradictoria quis cogatur: in hac vero absque vñlo discursu, per solam juxtapositionem iam concessorum ea contradictio appareat: quare hæc reductio est immediata, communis vero mediata, hæc facilis, illa longè operosior. Quod verò ad reductionem ostensiuam attinet, in eo reductioni huic æqualis est, quod vtræque, conuersione, & mutatione subalternatæ in subalternantem, vel è conuerso indigeat, in eo vero superatur, quod hæc ad impossibilia, & formaliter contradictoria pertinacem vrgeat: secus verò ostensiuæ, quæ non reuocat ad contradictoria, nisi ad summum virtualiter, si quis negatæ conclusionis aduersarium arguat; negatio enim conclusionis tantum virtualiter conclusioni concessæ opponitur.

CAPVT IX.

De arte inueniendi medium.

62

Quam antiqui sophistæ non tam detexisse quam multiplici verborum inuolucro & quasi labyrintho obscurasse videntur: atque, ut eam illustrarent, tanti habendam non reor, nimirum qua vix vnquam vtimur, & cuius utilitas, qualis qualis est, crebræ meditationi cedit. Enimverò acuerorum ingeniorum causa eam præcisæ salebris ac nugis exuo, & sex dictionibus toties repetitis concludam. Fecana, Cageti, Daphenes, Hebare, Gedaco, Gebali.

63

In qualibet dictione sunt tres vocales, quarum postrema quantitatem, & qualitatem indicat eius propositionis, cuius medium inuestigatur iuxta regulam illam. Afferit A. negat E. &c. secundò verò & primo loco cuiusque dictionis A. & E. ponuntur, quorum prædicatum propositionis probandæ, hoc vero subiectum denotat. Deinde in sex illis dictionibus habenda est ratio sex consonantium B. C. D. quæ ordinem medij ad prædicatum, & F. G. H. quæ ordinem eiusdem ad subiectum denotant: B. significat medium consequens, ac prædicatum, C. antecedens. D. extraneum. F. medium consequens ad subiectum G. antecedens. H. extraneum: de reliquis vero

vero

vero quatuor consonantibus nil curandum. Porro medium consequens est, quod subiecto, aut prædicato vniuersalius, deque eo directè prædicabile est, seu ex quo alterutrum inferri potest; vt animal respectu equi: antecedens est, ex quo subiectum, aut prædicatum inferri possunt, seu de quo alterutrum prædicari directè potest, vt equus respectu animalis: extraneum est, quod nec inferri ex subiecto, aut prædicato, aut ea inferre valet, seu quod de illis prædicari, aut illis subiici nequit, vt lapis respectu equi, aut è contrario.

64 Quibus positis perspicuum est, quale medium ad qualemcunque propositionem probandam assumi debeat. Fecana præcipit, ad propositionem propositionis vniuersalis affirmatiuæ, vltima alpha indicatam, assumi debere medium, quod sit antecedens ad prædicatum, quia C. talis medij symbolum antecedit A prædicato respondens, & rursus quod sit consequens ad subiectum, quia F. symbolum eiusce medij antecedit. E. subiecto respondens: quare iuxta superiora ad probandam hanc propositionem, omnis equus est viuens, animal, quod equus consequitur, & viuens antecedit, velut medium assumi debet, in hunc modum: omne animal est viuens, omnis equus est animal: ergo omnis equus est viuens. Eadem ratione quælibet sequentium dictionum, quomodo propositio sibi respondens, probanda sit, artificiosius quidem, quam vtilius præcipit.

65 Præter has sex combinationes medij cum extremis, nulla alia vtilis est, si quæ enim essent vtilis, maxime eæ, quam hæ tres dictiones Febas, Hedas, Hecas, indicant; siquidem ter tria nouem efficiunt: triplex ergo medium tripliciter cum extremis combinatum nouem combinationes efficit, vnde præter sex combinationes vtilis tres tantum triplici illa dictione contentæ superesse possunt: at prima combinatio, quam Febas indicat, vtilis non est, cum significet medium consequens ad vtrumque extremum, & quod de vtroque affirmetur, ac proinde duas præmissas in secunda figura affirmatiuas collocet, quæ nihil concludunt, vt constat ex toto illo versu.

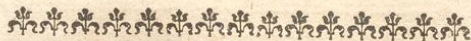
66 *Balsama, Virgili, & Paridis, quibus adde Mylacin.*

Rursus secunda combinatio, quam Hedas indicat, inutilis est, nimirum quæ medium extraneum ad vtrumque extremum significet, ac proinde duas negatiuas præmittat, quæ nullibi concludunt, vt constat ex Colophone, Prologo, Melobosi, & similibus modis. Demum tertia combinatio, quam Hecas indicat, inutilis est: nam denotat medium extraneum ad subiectum, & antecedens ad prædicatum, & sic quoad priorem partem minorem negatiuam cum subiectum conclusionis in minore, locetur: at minor negatiua, nec in modis directis primæ figuræ nec in tota tertia, quidquam concludit. Quoad secundam verò partem denotat medium consequens ad prædicatum, seu de quo prædicatum conclusionis prædicetur: vnde in secunda figura ea combinatio locum non habet, ac proinde inutilis est duobus tamen modis indirectis primæ figuræ, videlicet Fapesimo, & Frisefomorum deseruit, vt omnis homo est animal, nullus equus est homo, ergo aliquod animal non est equus.

67 Vt autem artem hanc inueniendi medij vtilis, & reiiciendi pariter inutilis argumenter teneas, en totam numeris suis adstrictam.

Fecana, Cageri, Dafenet, Hebare, Gedaco, Gebali, medium quodcunque erit vtile, tradent. Subiectum notat E, sed quod superadditur Alpha. Pra: medium referunt B. capa, ac tertia delta

Ce prius, atque sequens Be; alienum delta figurat. Subiecto medium Fe. Ge. aspiratio refert. G prius, atque sequens, Fextra aspiratio signat. Quanta sit, & qualis probanda assertio signat. Vocalis quadruplex, quæ sex vocabula claudis Febas, Hedas, Hecas nunquam concludere possunt; Excipe Felapton, Frisefo, quibus vtilis Hecas.

TRACTATUS II.

De variis speciebus veritatis syllogistica.

CAPVT I.

De syllogismo obliquo, & circulari.

PRO syllogismo constante terminis obliquis sunt sequentes regulæ: Prima, quoties vtrumque extremum in obliquo ponitur in præmissis, aut ambæ sunt negatiuæ, & ita nil concludunt, haud enim sequitur nullius hominis est duplex anima, nullius risibilis est duplex anima, ergo nullum risibile est homo: atque in hoc conuenit syllogismus iste cum recto, & vulgari: aut ambæ sunt affirmatiuæ, & ita etiam nullius erunt efficacitatis ad concludendum, vt constat in hoc parallogismo, omnis homo constat corpore, omnis homo constat anima, ergo anima est corpus: aut vna affirmat & altera negat; atque ita nihil potest verè concludi in obliquo bene tamen quid piam in recto, vt omnis homo constat anima rationali, nullus homo constat anima belluina, igitur anima belluina non est anima rationalis.

Secunda regula: si medium vtrobique præmissarum ponitur in obliquo, id ipsum de conclusione dicendum est, quod iam dictum in simili, videlicet eam esse inutile, & nullā, si ambæ præmissæ negent: non enim valet: nullius hominis est equus, nullius hominis est animal hinnibile: ergo animal hinnibile non est equus: aut si ambæ affirmant, haud enim sequitur Bucephalus fuit Alexandri, Alastor fuit Alexandri, ergo Alastor non est Bucephalus: sin autem vna affirmet, & altera neget eam in recto esse vtilem, & formalem, secus verò in obliquo: valet siquidem, nullius hominis est hic equus, alicuius hominis est hic asinus: ergo hic asinus non est hic equus.

Tertia regula: si medium in vna præmissa sit in obliquo, & alterum extremorum sit etiam in alia præmissa in obliquo nil concludunt: siue sint ambæ affirmatiuæ, vt constat in hoc parallogismo, omnis vxor est alicuius viri, sed Petrus est vxoris, ergo est alicuius viri: siue vna affirmet, & altera neget, vt liquet in hoc parallogismo priori non minus manifestè falso, ac ridiculo, omnis vxor est alicuius viri, sed Petronilla non est vxoris vllius: ergo non est alicuius viri: quod si ambæ præmissæ conditione præfata affectæ negent ex aequo, haud opus erit, ostendere illarum ad concludendum inutilitatem, quippe quæ est eis cum argumentatione directæ solis principiis negatiuis innixa communis.

Quarta regula: quoties vnum tantum extremorum fuerit in præmissis in obliquo, nequit illud non poni in conclusione similiter in obliquo: rectè enim arguas, omnis vxor est alicuius viri, Petronilla est

Vxor: